EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

21. veebruar 2008 *

Kohtuasjas C-296/06,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Itaalia) 10. mai 2006. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. juulil 2006, menetluses

Telecom Italia SpA

versus

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Ministero delle Comunicazioni,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud U. Lõhmus, J. Klučka, A. Ó Caoimh ja P. Lindh (ettekandja),

kohtujurist: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. oktoobri 2007. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Telecom Italia SpA, esindajad: *avvocato* F. Satta, *avvocato* F. Lattanzi, *avvocato* C. Tesauro ja *avvocato* C. Santacroce,

– Itaalia valitsus, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: E. Traversa ja M. Shotter,

olles 25. oktoobri 2007. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. aprilli 1997. aasta direktiivi 97/13/EÜ üldlubade ja üksiklitsentside ühise raamistiku kohta telekommunikatsiooniteenuste valdkonnas (EÜT L 117, lk 15) artiklite 11, 22 ja 25 tõlgendamist.

2 See taotlus on esitatud Ministero dell'Economia e delle Finanze (majandus- ja rahandusministeerium) ja Ministero delle Comunicazioni (kommunikatsiooniministeerium) ning Telecom Italia SpA (edaspidi „Telecom Italia") vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab viimasele pandud kohustust maksta tasu, mis põhineb tema käibel, ühe aasta jooksul alates direktiivi 97/13 siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks ette nähtud viimasest kuupäevast.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi 97/13 artikkel 6 ja artikli 11 lõige 1, mis puudutavad makse ja tasusid, mida kohaldatakse vastavalt üldlubade ja üksiklitsentsidega seotud menetlustele, näevad

ette, et liikmesriigid tagavad, et ettevõtjate suhtes loamenetluse osana kehtestatud tasu eesmärk on üksnes katta halduskulud, mis on tekkinud üksiklitsentside väljaandmisel, haldamisel, kontrollimisel ja rakendamisel ning vastavalt olukorrale üldlubade süsteemi rakendamisel või kohaldatavate üksiklitsentside rakendamisel.

4 Direktiivi 97/13 rakendamiseks ette nähtud üldine tähtaeg on sätestatud selle direktiivi artikli 25 esimeses lõigus järgmiselt:

„Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ning avaldavad loatingimused ja -korra niipea kui võimalik, kuid hiljemalt 31. detsembril 1997. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile." [Siin ja edaspidi on osundatud direktiivi tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

5 Direktiivi 97/13 artikkel 22 sisaldab erisätet selle direktiivi jõustumiskuupäeval kehtinud lubade kohta:

„1. Liikmesriigid teevad kõik vajalikud jõupingutused, et kooskõlastada käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval kehtinud load käesoleva direktiivi tingimustega enne 1. jaanuari 1999.

2. Kui käesoleva direktiivi kohaldamise tulemusel muudetakse juba olemasolevate lubade tingimusi, võivad liikmesriigid pikendada tingimuste kehtivust, kui tegemist

ei ole tingimustega, millega on antud eri- või ainuõigusi, mis on ühenduse õiguse alusel lõpetatud või mis kuuluvad lõpetamisele, tingimusel et seda on võimalik teha ilma, et muudetaks teiste ettevõtjate õigusi, mis tulenevad ühenduse õigusest, sealhulgas käesolevast direktiivist. Sel juhul teatavad liikmesriigid komisjonile selleks astutud sammudest ja põhjendavad neid.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, muutuvad kehtetuks kohustused, mis sisalduvad käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval olemas olnud lubades, mida ei ole 1. jaanuariks 1999 kooskõlastatud käesoleva direktiivi sätetega.

Kui see on õigustatud, võib komisjon lubada liikmesriikidel seda kuupäeva edasi lükata."

Siseriiklik õigus

Posti- ja telekommunikatsiooniseadustik

6 Codice postale e delle telecomunicazioni (posti- ja telekommunikatsiooniseadustik, edaspidi „codice postale"), mis oli lisatud approvazione del testo unico delle disposizioni legislative in materia postale, di bancoposta e di telecomunicazioni'le (vabariigi presidendi dekreet nr 156, mis kiidab heaks konsolideeritud teksti, mis sisaldab õigusnorme posti, postipanga ja telekommunikatsiooni kohta; *GURI* nr 113 regulaarne lisa, 3.5.1973), artikli 1 esimese lõigu alusel oli kuni direktiivi 97/13 ülevõtmiseni avalike telekommunikatsiooniteenuste pakkumise õigus Itaalias antud riigile.

7 Codice postale artikli 188 kohaselt: „[k]ontsessiooni saaja on kohustatud tasuma riigile iga-aastast tasu käesoleva dekreediga, määrusega või kontsessiooniaktiga kehtestatud ulatuses". Tasu suurus arvutatakse proportsionaalselt kogutulude või kogukasumiga, mis on saadud kontsessiooniobjektiks olevast teenusest ja millest on maha arvatud üldkasutatava võrgu haldajale tasutud summad.

Vabariigi presidendi dekreet nr 318

8 Direktiiv 97/13 võeti üle regolamento per l'attuazione di direttive comunitarie nel settore delle telecomunicazioni'ga (vabariigi presidendi dekreet nr 318 ühenduse direktiivide kohaldamise kohta telekommunikatsioonivaldkonnas; *GURI* nr 221 regulaarne lisa, 22.9.1997; edaspidi „dekreet 318/1997").

9 Selle dekreedi artikkel 2 sätestab lõigetes 3–6:

„3. Eri- ja ainuõigused kõnesideteenuse pakkumiseks ja üldkasutatavate telekommunikatsioonivõrkude sisseseadmiseks ja pakkumiseks säilitatakse kuni 1. jaanuarini 1998. […]

4. Codice postale artikli 184 lõikes 1 osutatud üldiseks kasutamiseks mõeldud kontsessioone ja lubasid, mis kehtisid käesoleva määruse jõustumise ajal, tuleb [riigi reguleeriva asutuse] algatusel muuta enne 1. jaanuari 1999 eesmärgiga viia need vastavusse selles määruses sisalduvate sätetega.

5. Kui käesoleva määruse sätete kohaldamine toob kaasa muudatused olemasolevate kontsessioonide ja lubade andmise tingimustes, jäävad kehtima muud tingimused kui need, mis annavad eri- või ainuõigusi ja mis on kehtetuks tunnistatud või mis tunnistatakse käesoleva määruse alusel kehtetuks, ilma et see piiraks õigusi, mis tulenevad teistele ettevõtjatele eeskätt ühenduse õigusest.

6. Kui käesoleva määruse jõustumise kuupäeval kehtinud kontsessioonidest ja lubadest tulenevad kohustused ei ole määruse sätetega kooskõlas, kaotavad nad alates 1. jaanuarist 1999 kehtivuse, välja arvatud lõigete 4 ja 5 sätted."

10 Dekreedi nr 318/1997 artikli 6 lõige 20 sätestab:

„[…] [E]ttevõtjatelt üksiklitsentside väljastamise menetluses võetava tasu eesmärk on üksnes katta halduskulud, mis on seotud menetlusega ning teenuse osutamisele ja litsentsidele endile seatud tingimustest kinnipidamise kontrollimisega. […]"

11 Dekreedi nr 318/1997 artikli 21 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Välja arvatud käesolevas määruses sõnaselgelt sätestatud juhtudel, jätkatakse kehtivate telekommunikatsioonivaldkonda puudutavate sätete kohaldamist. Eelkõige jätkatakse codice postale artiklis 188 osutatud sätete kohaldamist artikli 6 lõigetes 20 ja 21 nimetatud eesmärkidel kuni [riigi reguleeriva asutuse] vastupidise otsuseni."

Seadus nr 448

12 23. detsembri 1998. aasta misure di finanza pubblica per la stabilizzazione e lo sviluppo (seadus nr 448, mis reguleerib stabiliseerimis- ja arengukulutusteks finantsvahendite andmist riigi poolt; *GURI* nr 302 regulaarne lisa, 29.12.1998; edaspidi „seadus nr 448/1998") artikli 20 lõike 3 kohaselt:

„Alates 1. jaanuarist 1999 ei kohaldata [codice postale] artikli 188 sätteid üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste pakkuja suhtes."

13 Nimetatud seaduse artikli 20 lõike 4 alusel tunnistati dekreedi nr 318/1997 artikli 21 lõige 2 kehtetuks.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

14 Telecom Italia, mis on Itaalia õiguse alusel asutatud äriühing, on Itaalias üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste ainukontsessioonina antud ainuõiguse endine valdaja. Nimetatud äriühing vaidlustab Tribunale amministrativo regionale del Lazios (Lazio maakonna halduskohus) codice postale's ette nähtud iga-aastase tasu säilitamise 1998. aasta eest, mis oli ligikaudu 385 miljonit eurot, ja taotleb selle tagastamist. Nimetatud äriühing väidab, et telekommunikatsiooniturru avamine konkurentsile 1. jaanuaril 1998 tõi selles valdkonnas kaasa tema ainuõiguste kehtetuks tunnistamise. Alates sellest kuupäevast olid ainsad telekommunikatsiooniettevõtjatele üksiklitsentsi eest kohaldatavad rahalised kohustused need, mis olid sätestatud

direktiivi 97/13 artiklis 11 ja mida on kinnitanud ka Euroopa Kohus 18. septembri 2003. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-292/01 ja C-293/01: Albacom ja Infostrada (EKL 2003, lk I-9449).

15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus väljendab kahtlust ka Telecom Italiale 1998. aasta eest määratud iga-aastase tasu kehtivuse osas ning küsib, kas direktiivi 97/13 artiklit 22, mis sisaldab üleminekusätet taoliste selle direktiivi jõustumise kuupäeval olemasolevate lubade suhtes nagu need, mis on antud Telecom Italiale, saaks siiski tõlgendada nii, et see lubab sellist tasu üksnes selle aasta kohta. See kohus kaldub siiski sarnaselt Telecom Italiaga arvama, et artikkel 22 ei näe ette üleminekusätet selle direktiivi artikli 11 kohta, mis puudutab üksiklitsentsidele kohaldatavaid makse, ja ta ei võimalda seega sellise rahalise kohustuse kehtestamist, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

16 Neil asjaoludel otsustas Tribunale amministrativo regionale del Lazio menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„[K]as seaduse nr 448/1998 artikli 20 lõige 3 [on kooskõlas] direktiivi 97/13 artiklitega 11, 22 ja 25[?]"

Eelotsuse küsimus

17 Esmalt tuleb meenutada, et Euroopa Kohtul ei ole EÜ artikli 234 alusel algatatud menetluse raames õigust otsustada siseriikliku õigusakti sätete kooskõla üle ühenduse õigusega. Samas on Euroopa Kohus pädev andma eelotsuse küsimuse

esitanud kohtule kõik ühenduse õiguse tõlgendamiseks vajalikud juhtnöörid, mille alusel siseriiklikul kohtul on võimalik kooskõla üle otsustada (vt eelkõige 7. juuli 1994. aasta otsus kohtuasjas C-130/93: Lamaire, EKL 1994, lk I-3215, punkt 10, ning 19. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-506/04: Wilson, EKL 2006, lk I-8613, punktid 34 ja 35).

18 Ehkki formaalselt on eelotsusetaotluse esitanud kohus piirdunud oma küsimuses direktiivi 97/13 artiklite 11, 22 ja 25 tõlgendamisega, ei takista see Euroopa Kohtul esitamast siseriiklikule kohtule kõiki ühenduse õiguse tõlgendamise elemente, mida saab siseriikliku kohtu menetluses oleva kohtuasja lahendamisel kasutada, olenemata sellest, kas siseriiklik kohus neile oma küsimustes viitas või mitte (vt eelkõige 26. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-392/05: Alevizos, EKL 2007, lk I-3505, punkt 64 ja viidatud kohtupraktika).

19 Kuna Euroopa Kohtule esitatud dokumentidest nähtub, et Telecom Italiale oli antud üldluba, tuleb seega arvesse võtta ka direktiivi 97/13 artiklit 6, mis puudutab üldlubasid.

20 Seega tuleb esitatud küsimust mõista nii, et sellega soovitakse teada, kas direktiivi 97/13 artiklitega 6 ja 11 koostoimes selle direktiivi artiklitega 22 ja 25 on vastuolus see, kui üks liikmesriik nõuab operaatorilt, kes on üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutamise ainuõiguse endine valdaja ja kes on saanud üldloa, ühe aasta jooksul alates selle direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks ette nähtud viimasest kuupäevast, s.o kuni 31. detsembrini 1998, sellise rahalise kohustuse tasumist nagu põhikohtuasjas kõnesolev tasu, mis vastab eelnevalt ainuõiguse eest nõutud summale.

Euroopa Kohtule esitatud märkused

21 Telecom Italia ja Euroopa Ühenduste Komisjon väidavad, et selline tasu on vastuolus direktiivi 97/13 artikliga 11, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus, ja et selle säilitamine ühe aasta jooksul alates selle direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks ette nähtud viimasest kuupäevast ei ole selle direktiivi artikliga 22 lubatud. Nende arvates võimaldab artikkel 22 direktiivi 97/13 jõustumise kuupäeval olemasolevate loa andmise tingimuste säilitamist ulatuses, milles need tingimused ei anna eri- ega ainuõigusi. Samas on põhikohtuasjas kõnesoleva tasu maksmine ainuõiguse saamise eest makstav tasu. Seetõttu tuleb seda pidada artikliga 22 vastuolus olevaks.

22 Itaalia valitsus teeb omalt poolt vahet direktiivi 97/13 artikli 22 lõikel 2, mille kohaselt ei või säilitada tingimusi, mis annavad eri- või ainuõigusi pärast selle direktiivi jõustumise kuupäeva, ja artikli 22 lõikel 3, mille alusel võib sel kuupäeval kehtivate lubadega seotud kohustusi säilitada kuni 31. detsembrini 1998. Nimetatud valitsus märgib, et vastavalt direktiivile 97/13 lõppesid eri- ja ainuõigused 31. detsembril 1997. Ta lisab, et ka Itaalia Vabariik tugines artikli 22 lõikega 3 antud õigusele säilitada teatud kohustused ühe aasta jooksul. Endisele ainuõiguse omanikule kehtestatud tasu maksmine kuulub nende kohustuste hulka ja on seega nimetatud direktiiviga kooskõlas.

Euroopa Kohtu vastus

23 Euroopa Kohtul on juba olnud võimalus eespool viidatud kohtuotsuses Albacom ja Infostrada uurida, kas direktiiviga 97/13 on kooskõlas telekommunikatsiooniettevõtjale kehtestatud selline iga-aastane rahaline kohustus, mis arvutatakse vastavalt

protsendina tema käibest. Nimetatud kohtuotsuse punktis 41 leidis Euroopa Kohus, et selline maks on vastuolus ühenduse seadusandja eesmärkidega ja et see jääb direktiiviga 97/13 kehtestatud ühisest raamistikust välja. Selle kohtuotsuse punktidest 33 ja 42 tuleneb, et taoline maks on keelatud direktiivi artikliga 11, mis näeb ette, et ettevõtjate suhtes kehtestatud tasu eesmärk on üksnes katta halduskulud, mis on tekkinud üksiklitsentside väljaandmisel, haldamisel, kontrollimisel ja rakendamisel. Kuna selle direktiivi artikli 6 alusel kehtestatud maksud on samamoodi piiratud, kohaldatakse viimati nimetatud artikli alusel sama keeldu.

24 Direktiivi 97/13 artikli 25 kohaselt jõustavad liikmesriigid käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ning avaldavad loatingimused ja -korra niipea kui võimalik, kuid hiljemalt 31. detsembril 1997.

25 Direktiivi 97/13 artikkel 22 sisaldab erisätet selle direktiivi jõustumiskuupäeval kehtinud lubade kohta, mille kohaselt tuleb kooskõlastada käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval kehtinud load käesoleva direktiivi tingimustega enne 1. jaanuari 1999 ehk teisiti öeldes hiljemalt üks aasta pärast artiklis 25 sätestatud kuupäeva.

26 Järelikult tõusetub küsimus, kas direktiivi 97/13 artikkel 22 lubab erandkorras ja kõigest üheks aastaks säilitada sellist rahalist kohustust nagu põhikohtuasjas kõnesolev tasu seoses ettevõtjaga, kellele on antud ainuõigus enne selle direktiivi jõustumist.

27 Nimetatud artikkel 22 ei anna lõikes 1 direktiivi jõustumiskuupäeval kehtinud lubade kooskõlastamiseks selle direktiiviga mitte üksnes täiendavat üheaastast tähtaega, mis lõpeb 31. detsembril 1998, vaid näeb lõikes 2 lisaks ette võimaluse pikendada

kehtivate lubadega seotud tingimusi, kuid seda siiski juhul, kui need tingimused ei anna eri- ega ainuõigusi ning kui selline kehtivuse pikendamine ei mõjuta õigusi, mis ühenduse õigusest tulenevad teistele ettevõtjatele. Sama artikli lõige 3 puudutab direktiivi 97/13 jõustumiskuupäeval kehtinud lubadega seotud kohustusi. Viimati mainitud lõige, mida kohaldatakse ilma, et see piiraks lõike 2 sätteid, näeb ette, et nimetatud kohustused tuleb selle direktiiviga kooskõlastada enne 1. jaanuari 1999, välja arvatud juhul, kui komisjon on asjaomase liikmesriigi taotlusel tähtaega pikendanud.

28 Direktiivi 97/13 artikkel 22 ei käsitle seega sõnaselgelt rahalisi kohustusi, mida kohaldatakse nendele telekommunikatsiooniettevõtjatele, kes on saanud loa, olgu siis tegemist üldloa või üksiklitsentsiga. Antud küsimust reguleerivad otseselt üksnes selle direktiivi artiklid 6 ja 11.

29 Selleks et kontrollida, kas artiklit 22 on siiski võimalik kohaldada sellisele rahalisele kohustusele nagu põhikohtuasjas kõnesolev tasu, tuleb nimetatud artiklit tõlgendada viidates mitte üksnes selle sõnastusele, vaid ka eesmärgile ja ülesehitusele kogu direktiivi 97/13 kontekstis.

30 Nimetatud artikli 22 eesmärki võimaldab selgitada selle direktiivi põhjendus 26. Ühenduse seadusandja on selles põhjenduses sedastanud, et liikmesriigid on andnud teatud telekommunikatsioonilitsentse, mis kehtivad kauem kui 1. jaanuarini 1999. Kahjutasunõuete ärahoidmiseks on peetud vajalikuks lubada liikmesriikidel pikendada teatud litsentsitingimuste kehtivusaega, kui need ei anna eri- või ainuõigusi. Mis puudutab nimetatud õigusi, siis need tuleb lõpetada tingimusel, et komisjon annab loa, eelkõige komisjoni 28. juuni 1990. aasta direktiivi 90/388/EMÜ konkurentsi kohta telekommunikatsiooniteenuseturgudel (EÜT L 192, lk 10) alusel.

31 Direktiivi 97/13 artikli 22 eesmärk on seega hoida ära vaidlusi, võimaldades liikmesriikidel ja telekommunikatsioonieettevõtjatel enne selle direktiivi jõustumist sõlmida lepingulisi suhteid, mis kestaksid ka pärast 1. jaanuari 1999 ja andes neile liikmesriikidele tähtaja kohandada üksnes selle kuupäevani kõnesolevate lepingute sisu selle direktiivi sätetega.

32 Direktiivi 97/13 artikli 22 eesmärk, mida on täpsustatud põhjenduse 26 taustal, paistab niisiis olevat midagi muud kui endise ainuõigusega seotud rahalise kohustuse säilitamine.

33 Sellise sõnastuse täpsustatud analüüs kinnitab seda tõdemust.

34 Esiteks välistab direktiivi 97/13 artikli 22 lõige 2 liikmesriigi osas, kes ei ole saanud komisjonilt luba säilitada eri- või ainuõigusi telekommunikatsioonivaldkonnas, selliste tingimuste säilitamise, mis annavad neid õigusi pärast 31. detsembrit 1997. Nagu on märkinud kohtujurist oma ettepaneku punktis 37, peab juhul, kui ainuõigus on tühistatud, see tühistamine üldjuhul laienema selle eest makstava rahalise kohustuse kohaldamisele.

35 Teiseks tuleneb direktiivi 97/13 artikli 22 lõikest 3, et see lõige ei piira sama artikli lõike 2 kohaldamist. Kuna viimati nimetatud lõige välistab tingimused, mille alusel antakse eri- või ainuõigusi, ei saa artikli 22 lõige 3 puudutada nende tingimustega seotud kohustusi, mistõttu see lõige ei ole tõlgendatav selliselt, et see võimaldab nende kehtivust kuni 31. detsembrini 1998.

36 Järelikult tuleb tõdeda, et kohustus, mis esineb endise ainuõigusega seotud tasu vormis, ei kuulu direktiivi 97/13 artikli 22 lõikes 3 nimetatud kohustuste kohaldamisalasse ning et vastavalt nimetatud direktiivi artiklile 25 ei või sellist tasu säilitada pärast 31. detsembrit 1997.

37 Itaalia valitsus väitis siiski kohtuistungil, et põhikohtuasjas kõne all oleva tasu maksmine ei ole seotud sellise ainuõiguse andmisega, mis pealegi hiljem tühistati. Selle tasu eesmärk oli tegelikult lihtsustada Itaalia Vabariigi üleminekut konkurentsisüsteemile. Kuna see liikmesriik oli kohustatud loobuma enda kehtestatud ainuõiguse süsteemist ja sellest süsteemist saadud tuludest, kujutas nimetatud tasu säilitamine ühe aasta vältel rahalist kohustust, mis võimaldas tal järk-järgult kohanduda uue süsteemiga. Direktiivi 97/13 artikli 22 lõikes 3 esinev mõiste „kohustused" erineb sama artikli lõikes 2 kasutatavast mõistest „tingimused", ja seda tuleks mõista viimasest sõltumatult. Niiviisi võimaldab see liikmesriigil finantskaalutlustel kehtestada kuni 31. detsembrini 1998 sellise rahalise kohustuse nagu põhikohtuasjas kõne all olev tasu.

38 Selles osas tuleb märkida, et siseriikliku kohtu ülesanne on välja selgitada, kas põhikohtuasjas kõne all olev tasu, mis vaieldamatult põhineb codice postale artiklil 188, on seotud Telecom Italiale enne direktiivi 97/13 jõustumist antud üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenustega seotud ainuõigusega.

39 Juhul kui selline rahaline kohustus nagu kõnesolev tasu ei ole seotud ainuõigusega, mis anti enne direktiivi 97/13 jõustumist, tuleb uurida, kas selline maks kujutab endast kohustust direktiivi 97/13 artikli 22 lõike 3 tähenduses, mille suhtes võib kohaldada selles sättes ette nähtud erandit.

40 Selles osas põhineb Itaalia valitsuse tõlgendus eeldusel, et artikli 22 lõikes 3 nimetatud mõiste „kohustused” erineb sama artikli lõikes 2 esinevast mõistest „tingimused”. Viimati nimetatud mõiste puudutab üksnes ettevõtjale tema huvides antavaid soodustusi, samas kui mõiste „kohustused” hõlmab ettevõtjale määratud makse, sh need, mis sarnaselt põhikohtuasjale määrati üksnes asjaomase liikmesriigi finantshuvidest lähtudes sõltumata loa „tingimustest”.

41 Sellise käsitlusega ei saa siiski nõustuda. Kirjeldamaks lubadega seotud tingimusi, tuleneb esiteks nii artikli 22 lõigete 2 ja 3 ülesehitusest kui ka mõiste „tingimused” kasutusest eelkõige direktiivi 97/13 artiklites 3, 4 ja 8 koostoimes selle direktiivi lisaga, et see mõiste katab mõiste „kohustused” direktiivi artikli 22 lõike 3 tähenduses. Lubadega seotud tingimused, nagu on sätestatud direktiivi lisas, hõlmavad mitmeid kohustusi, mille hulgas on ka selle lisa punktis 4.3 sätestatud keskkonnatingimused ning konkreetsed linna- ja maaplaneerimise tingimused.

42 Teiseks tuleb meenutada, et üksnes direktiivi 97/13 artiklid 6 ja 11 käsitlevad telekommunikatsiooniteenuste valdkonnas litsentse valdavatele ettevõtjatele kohaldatavaid rahalisi kohustusi (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Albacom ja Infostrada, punkt 26). Mis puudutab üksiklitsentse, siis näeb direktiivi artikli 11 lõige 1 ette, et üksiklitsentse omavatele ettevõtjatele liikmesriigi kehtestatud tasu eesmärk on üksnes katta halduskulud, mis on seotud nende litsentside andmisest johtuva tööga (eespool viidatud kohtuotsus Albacom ja Infostrada, punkt 25, ja 19. septembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-392/04 ja C-422/04: i-21 Germany, EKL 2006, lk I-8559, punkt 28). Sama kohaldatakse maksude suhtes, mille liikmesriik on kehtestanud üldlubade eest direktiivi 97/13 artikli 6 alusel, mis näeb ette muu hulgas üheainsa rahalise tasu vormi, nimelt tasu, mis on seotud universaalteenuse osutamisega.

43 Järelikult puudutab lubadega seotud „tingimuste" mõiste direktiivi 97/13 tähenduses erinevaid makse ja kohustusi, hõlmamata luba omavatele telekommunikatsiooniettevõtjatele kohaldatavaid rahalisi kohustusi.

44 Sellest tulenevalt ei puuduta mõiste „kohustused" direktiivi 97/13 artikli 22 lõike 3 tähenduses sellist rahalist kohustust nagu põhikohtuasjas kõne all olev tasu, mis on telekommunikatsiooniettevõtjale kehtestatud, ilma et see oleks seotud talle antud loa kasutamise tingimustega, ja mille ainus eesmärk on aidata rahastada asjaomast liikmesriiki.

45 Arvestades eespool toodud kaalutlusi, tuleb eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi 97/13 artiklitega 6, 11, 22 ja 25 on vastuolus see, kui liikmesriik nõuab operaatorilt, kes on üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutamise ainuõiguse endine valdaja ja kes on saanud üldloa, ühe aasta jooksul alates selle direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks ette nähtud viimasest kuupäevast, s.o kuni 31. detsembrini 1998, sellise rahalise kohustuse tasumist nagu kõnesolev tasu, mis vastab eelnevalt nõutud ainuõiguse eest makstavale summale.

Kohtukulud

46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. aprilli 1997. aasta direktiivi 97/13/EÜ üldlubade ja üksiklitsentside ühise raamistiku kohta telekommunikatsiooniteenuste valdkonnas artiklitega 6, 11, 22 ja 25 on vastuolus see, kui liikmesriik nõuab operaatorilt, kes on üldkasutatavate telekommunikatsiooniteenuste osutamise ainuõiguse endine valdaja ja kes on saanud üldloa, ühe aasta jooksul alates selle direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks ette nähtud viimasest kuupäevast, s.o kuni 31. detsembrini 1998, sellise rahalise kohustuse tasumist nagu kõnesolev tasu, mis vastab eelnevalt nõutud ainuõiguse eest makstavale summale.

Allkirjad